

Et brudd på våre grunnleggende verdier

Med regjeringens forslag til nye lovparagrafer knyttet til tigging har dessverre regjeringen valgt å gå bort i fra våre grunnlovfestede verdier og viser et menneskesyn som dessverre ikke er Norge verdig i 2015. Det ser heller ikke ut til at dette er nødvendige lovendringer. Med de følgende merknader stiller jeg meg derfor svært negativ til lovforslaget til nye paragrafer for å ramme tigging.

Høringsforslag: til endring i straffeloven 1902 og 2005 (ny § 350a og ny § 181a om forbud mot organisert tigging).

Adresse: <https://www.regjeringen.no/nb/dokumenter/hoering-forbud-mot-organisert-tigging/id2362547/>

Et brudd på grunnlovens grunnleggende verdier

§2 i Grunnloven sier følgende:

”Verdigrunnlaget forblir vår kristne og humanistiske arv. Denne Grunnlov skal sikre demokratiet, rettsstaten og menneskerettighetene.”

At Norge, i 2015, som en av verdens mest velstående land og med en av verdens best utbygde velferdsstater, ønsker å kriminalisere tigging er i lys av landets grunnleggende verdier å regne som svært problematisk. Selv om Norges nasjonale verdier kan sies å være en spesiell hybrid så er det desto verre at dette forslaget strider mot grunnverdier knyttet til begge verdsettene. Omsorgen for de svake i samfunnet, det å bry seg om våre neste, solidaritet med de fattige, og å skulle ønske å behandle andre slik man selv ønsker å bli behandlet er bare noen av de perspektivene som verdsettene trekker frem som viktige for samfunnet, vår medmenneskelige kontakt, og for å skape et godt miljø for våre barn og for fremtiden.

Både den humanistiske og den kristne arven fremhever at individene også trenger beskyttelse, gjennom normer og regler, som på tross av at de er begrunnet forskjellig ofte er rimelig like. Om menneskets verdi stammer fra dets tilstand som noe skapt av en gud, eller ut i fra dets eksistens som menneske i seg selv, spiller ingen rolle

for dette. Normer, regler og retningslinjer skal derfor i tråd med disse verdsettene baseres på en grunnleggende respekt for menneskets frihet, egenverdi, og likhet.

Forbudene som er skissert i høringsnotatet oppfyller dessverre ingen av disse verdsettene intensjoner, og velger isteden å forby fredsomme og rolige aktiviteter fordi det er feil mennesker som utfører dem.

Allerede dekket av eksisterende lover og paragrafer

På tross av at jeg allerede har sagt at dette er fredelige og rolige aktiviteter så har jeg ingen illusjoner om at det ikke er knyttet problematiske forhold til disse aktivitetene. Dette er problematiske forhold som allerede i dag er en del av lovverket. Noe justisdepartementet selv også forteller om i høringsnotatet. I høringsnotatet er det nevnt flere lovparagrafer som dekker forskjellige aspekter som kan være problematiske når det kommer til tigging og tiggevirksomhet. Det er ikke nødvendig med paragrafer som i tillegg til de vi allerede har på bok i dag som forbyr organisert kriminalitet, menneskehandel, mafiavirksomhet, brudd på offentlig ro og orden, og annen problematisk aktivitet. Å skulle forby tigging ytterligere fratarriggerne deres humanitet og vil i stor grad bare være å sminke bybildet, uten at dette fjerner noe av årsakene til at tiggingen foregår.

Gjennom at forslaget til forbud er utformet slik at organisert tigging regnes for å være *"en som samarbeider med en eller flere personer"* så tilsier dette at om to venninner reiser sammen fra Romania, uten hjelp av andre eller fra organisasjoner, og så bor sammen i Norge så vil dette regnes som organisert kriminalitet og rammes av forslaget til ny §350a og §181a.

Med tanke på hvor godt dekket forbudene mot organisert kriminalitet allerede er i lovverket så klarer jeg ikke å se annet enn at dette er utformet slik fordi justisdepartementet selv også ser at de som reiser til Norge for å tigge i stor grad ser ut til å reise i mindre grupper med venner, familie, og bekjente. Uten at det står organiserte kriminelle bakmenn i skyggene og som kontrollerer virksomheten deres.

Få kommuner har brukt den eksisterende muligheten

Det ble i 2013 og 2014 gitt adgang til at kommunene kunne innføre lokale forbud mot tigging i sine områder der de anså det til å være nødvendig. Dette har kommunene i

svært liten grad gjort. Det nevnes i høringsdokumentet at det kan være problematisk at dette er noe som varierer mellom kommuner og at dette kan utnyttes av de kriminelle. Det anerkjenner jeg, men samtidig så holder jeg lokaldemokratiet så høyt at når vi nå ser at dette ikke akkurat var en mulighet kommunene hoppet så kan vi nok tolke dette i den retningen at kommunene ikke anser det slik at et tiggeforbud er noe de trenger.

Når kommunene ikke ser behov for dette og justisdepartementet anerkjenner at vi allerede har lovparagrafer som er dekkende for å stoppe den organiserte kriminaliteten som kan være knyttet til tigging så anser jeg dette som en unødvendig lovforslag. Et lovforslag med klare antihumane trekk.

Et skuffende menneskesyn

Sammen med flere andre forslag og handlinger som den nåværende politiske ledelsen i justisdepartementet står ansvarlige for, og ser ut til å være pådrivere for, faller dette forslaget om forbud mot tigging inn i et mønster. Et mønster som vitner om et menneskesyn som jeg finner skuffende. At dette menneskesynet også ser ut til å gå på tvers av menneskesynet fundert i den norske grunnloven faller meg også svært tungt for hjertet.

Med ønske om avvisning av lovforslaget

Christian Lomsdalen